

Motion till riksdagen 2021/22:3178

av **Helena Bouveng och Mats Green (båda M)**

Trähusbyggande

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att underlätta ett ökat trähusbyggande och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har gått från en situation med bostadsbrist till bostadskris. Orsaken till den på sina håll akuta bostadssituationen är ett under många år kroniskt investeringsunderskott i nya bostäder kombinerat med en stark befolkningstillväxt under senare år och en kraftig urbaniseringstrend.

Byggandet i Sverige har ökat rejält för att nu ligga på nivåer som vi inte skådat sedan slutet av 80-talet, men på en marknad där investeringarna i nya bostäder varit låga i två decennier är behovet stort. Även om Sverige nu ligger på historiskt höga nivåer, cirka 50 000 nya bostäder/år, tack vare alliansregeringens förenklingsreformer behöver vi enligt Boverket påbörja 70–80 000 nya bostäder per år för att möta behovet. Till 2025 bedöms behovet av nya bostäder till 700 000.

Utmaningarna är således stora, för att inte säga gigantiska. I debatten florerar en mängd olika lösningar. En sak är dock klar: Bostadspolitik utgör en komplex och ibland svåröverblickbar väv av orsakssamband. Det finns ingen quick fix för att nå de nivåer som anses behövas. Åtgärder måste vidtas på flera olika områden – skattepolitiken, förenklad bygg- och planlagstiftning, förbättrad infrastruktur.

Det räcker dock inte att öka nyproduktionen av bostäder. De flesta är överens om att rörligheten på bostadsmarknaden måste öka; det gäller såväl hyres- som ägandemarknaden. Svensk träbyggnadsindustri är en del av samhällsbyggnadssektorn. Av detta följer också att åtgärder som vidtas för att öka byggandet generellt också har effekter för produktionen av hus med trästomme.

Effektivt industriellt byggande i trä

Modernt, industriellt träbyggande är smart. Det visas i synnerhet av våra många hus-tillverkare i Jönköpings län. Tack vare att byggprocessen flyttas till en högeffektiv fabrik kan byggtiderna förkortas betydligt. Volym och planelement färdigställs i fabrik och levereras som byggsatser. Ett volymbyggt femvåningshus i trä kan exempelvis stå klart på tio veckor efter det att grundplattan är gjuten. När stora delar av byggarbetsplatsen flyttas till fabrik blir den tidsödande byggarbetsplatsen ett minne blott. Den ersätts istället med en montageplats på ungefär samma sätt som man sedan länge bygger enfamiljshus. Logistiken och organisationen blir mycket smidigare och störningarna på omgivningen mindre. Genom att flytta stora delar av byggprocessen till fabrik kan också organisationerna slimmas. Fler hus kan byggas med samma resursinsats i form av personal och utrustning.

Ett ökat modernt träbyggande

Ett stort fokus har under senare decennier lagts på att minska energiförbrukningen i nyproducerade byggnader. Samtidigt har koldioxidutsläppen från uppvärmning av bostäder minskat med 90 procent sedan 1990 och svarade 2014 för endast två (2) procent av de samlade svenska koldioxidutsläppen. Detta har skett på grund av att svensk såväl fjärrvärme- som elproduktion i dag är i stora delar fossilfria.

Ska koldioxidutsläppen från bostads- och byggsektorn minska måste vi vidta åtgärder för att minska koldioxidutsläppen som genereras i bygg- och materialfasen, vars klimatpåverkan är större än vad många tidigare trott. Ett ökat modernt träbyggande är positivt i strävan att minska byggsektorns klimatpåverkan. Trä är det enda förnybara byggnadsmaterialet och det binder koldioxid såväl i skogen som på huset/byggnaden.

Styrmedel

Boverket utreder för närvarande om det är möjligt att ta hänsyn till byggandets klimatpåverkan i byggreglerna, BBR. När du köper ett nytt hus borde det vara lika självklart att få reda på hur mycket CO₂ byggandet av huset har genererat som energiförbrukningen du får reda på i energideklarationen. Tack vare fjärrvärmens och en i stort sett fossilfri elproduktion svarar uppvärmningen av våra hus 2014 för endast två (2) procent av de svenska koldioxidutsläppen. Tyvärr har dock stora delar av debatten fastnat i energieffektivitet i nya hus. Större fokus måste riktas mot bygg- och materialfasen.

Ökat fokus bör också generellt läggas på så kallad livscykelanalys. Byggmaterialindustrin har enats om en metod, Robust LCA, så metoden finns redan framme.

Utred modell med typhusbyggande

Om Sverige överhuvudtaget ska klara av att bygga 700 000 bostäder till och med 2025 är det nödvändigt att det industriella moderna träbyggandet ökar. Det leder till kortare byggtid, högre kvalitet, lägre klimatpåverkan och lägre resursåtgång. Vi anser därför att tankarna på en form av typhusgodkännande är intressanta och bör utredas omgående. En hustyp som av exempelvis Boverket blivit typgodkänd skulle snabbare kunna passera bygglovsprocessen och leda till pressade byggkostnader.

Helena Bouveng (M)

Mats Green (M)